

Preek Filippenzen 3: 1-16 HSV

“Gooi maar op de mesthoop, de strontbult...” . Tsja jongens en meisjes, broeders en zusters, dat had je niet gedacht hè? Dat een preek in de kerk zo zou beginnen.

Misschien denk je wel: nou nou, dat zijn ook geen woorden voor op de preekstoel.

Dat snap ik, dat je dat denkt. Ik zou het ook niet durven als Paulus zèlf hier niet zulke woorden in de mond had genomen. Zulke woorden staan nu eenmaal in onze Bijbel, het woord van God. Natuurlijk, we hebben het netjes weg vertaald, er staat in vs. 8 het woordje ‘vuilnis’, maar dat is eigenlijk een beetje te netjes vertaald. Er staat stront, mest, zoiets. Laten we dat woordje maar gebruiken in de preek: mest. Paulus beschouwt in onze tekst iets als mest. En wat is dat dan? Waar heeft Paulus het over?

Niet over iets heel zondigs. Dat zouden we nog wel kunnen begrijpen. Stel dat Paulus geconfronteerd zou worden met tv programma’s als ‘zon, zuipen, ziekenhuis’ en hij ziet jongeren op een platvloerse manier zich volgieten met bier, pillen eten waar je high van wordt, op meisjesjacht gaan en de beest uithangen tot ze er bij neervallen. Dat zou ik nog wel kunnen begrijpen dat Paulus zoiets rijp voor de mestbult vindt.

Of stel dat hij het heeft over de schunnigheid van zo’n sportmasseur waar we onlangs weer over konden lezen in de krant, een masseur die zich tijdens de massage vergrijpt aan jonge meisjes, en die meisjes houden dan angstvallig de mond dicht, omdat ze als de dood zijn dat dit het einde van hun sportcarrière zou kunnen betekenen. Die sportmasseur had voor hetzelfde geld ook een leraar, jeugdleider of een voorganger van een kerk kunnen zijn trouwens, iemand die meent dat hij z’n macht kan misbruiken ten koste van een persoon die van hem afhankelijk is. Als Paulus zulke smerige dingen als rijp voor de mestbult beschouwt dan zouden we daar mee instemmen en er alle begrip voor hebben. Zulke dingen zijn ook ongelooflijk smerig en niet goed te praten. Maar nee, daar heeft hij het nou net niet over. Weet je waar hij het over heeft? Over zijn geestelijke activiteiten in de Joodse godsdienst.

Stel je voor dat we dat vanmorgen zouden zeggen. Gooi al die kerkdiensten, bidstonden, Bijbelstudies, kooravonden en jeugdclubs allemaal maar op de mestbult. Dat zou een schok geven.....maar dat is wat Paulus hier in feite doet in Filippenzen 3. Hij schudt even flink aan de tent. Waarom trekt hij zo fel van leer?

Eerst maar even wat achtergrondinformatie. Ongetwijfeld weet u dat de geboorte van de wereldwijde kerk plaatsvond op de Pinksterdag in Jeruzalem. Voor z'n hemelvaart heeft Jezus gezegd (Hd. 1:8) dat de apostelen getuigen zullen zijn in Jeruzalem, Judea, Samaria tot het uiterste van de aarde. Dat is ook precies wat je ziet gebeuren in het Bijbelboek Handelingen. Vanuit Jeruzalem spreidt het Evangelie zich als een olievlek uit, eerst naar de omgeving van Jeruzalem, Judea, dan de Samaritanen en vervolgens, vooral door het werk van Paulus, naar de andere volken. Zo ontstond er een nieuw fenomeen. Christelijke gemeenschappen, bestaande uit Joden en heidenen. Dat was ongekennd in die tijd.

Soms ging dat heel goed, maar soms gaf dat ook wel de nodige strubbelingen. Want ga maar na, je bent een gelovige Jood, je hebt je hele leven de sabbat gehouden, koosjer voedsel gegeten, en als je een man bent, ben je besneden, allemaal belangrijke zaken die horen bij het geloof in de God van Israël. Je hebt trouw je offers gebracht en je hebt de Joodse feesten gehouden. Door middel van deze gebruiken onderscheiden de Joden zich van de andere volken. God zelf had deze instructies gegeven. Zo ben je apart gezet, geheiligd, als volk van God. Door deze gebruiken.

Als nu zo'n Joodse man tot geloof in de Here Jezus als Messias komt, dan blijven die zaken als de sabbat, besneden zijn en de voedselvoorschriften voor hem heel belangrijk. Die dingen horen voor een Jood bij het dienen van de God van Israël. En dat mag ook. Die dingen an sich zijn heus niet meteen rijp voor de mestbult geworden.

Maar wat gebeurt er dan als een niet-Jood tot geloof in de Here Jezus komt? Een niet-Jood houdt niet de sabbat, hij heeft gewoon zeven dagen in de week de winkel open. Ook niet de zondag, trouwens. Dat is pas van veel latere datum. Hij eet in feite alles wat bij de slager te koop is, rein en onrein voedsel, en hij is niet besneden. Wat moet er nu van deze niet-Joodse-christenen verwacht worden? Moeten zij nu ook besneden worden? Moeten zij ook de sabbat gaan houden of hun eetgedrag aanpassen? Deze vraag kwam ook op tafel in Handelingen 15. Een vergadering van de leiders van de gemeente in Jeruzalem. Tijdens die vergadering is onder leiding van de Heilige Geest besloten, zo staat er in Hd. 15:28, dat niet-Joodse-christenen niet aan de Joodse gebruiken hoeven mee te doen. En Paulus heeft zich daar dan ook altijd aan gehouden. Hij had geen enkel bezwaar tegen het feit dat de Joden zich

aan de wet bleven houden nadat ze tot geloof in Christus waren gekomen. We lezen in Handelingen 16 dat Paulus Timotheüs heeft besneden ter wille van de Joden (vs. 3). Timotheüs had een Griekse vader en een Joodse moeder. En wie een Joodse moeder heeft wordt als Jood beschouwd. Waarschijnlijk heeft Timotheus' Griekse vader de besnijdenis van Timotheüs eerst tegengehouden. Paulus besnijdt hem alsnog. Niet omdat dit nodig was voor het geloof of de redding van Timotheüs, maar omwille van zijn bediening als evangelist. Als besneden man zou hij veel beter in staat zijn om z'n Joodse volksgenoten te bereiken met het Evangelie. Paulus zegt ook dat hij zelf, om zijn volksgenoten voor Christus te winnen, zich aan de wet wil houden (1 Cor.9:20). De Jood een Jood, de Griek een Griek. Paulus besneet Timotheüs vanwege zijn half-Jood zijn, maar Titus, een andere helper van Paulus, die een Griek was en dus niet van Joodse afkomst, werd niet besneden, lezen we in Galaten 2:3. Daar was geen enkele reden toe. Titus was een Griek. En van Grieken wordt niet gevraagd dat zij zich aan deze Joodse gebruiken gaan houden na hun bekering.

Het besluit om niet-Joden de Joodse gebruiken niet op te leggen werd echter niet door iedereen opgevolgd. Er waren Joodse predikers, de zogenaamde Judaïsten, die bleven verkondigen dat geloof in Christus alleen niet voldoende is. Zij meenden dat ook voor niet-Joden gold dat ze moeten voldoen aan de Joodse godsdienstige gebruiken. En het is tegen deze Judaïsten dat Paulus zich heftig verzet. Zij leggen hun niet-Joodse geloofsgenoten lasten op, die God zelf hen niet op legt. In de theologie van de Judaïsten is geloof in Christus niet voldoende, er komen de Joodse gebruiken bij. Pas als je daaraan voldaan hebt, dan kun je er pas echt bij horen. Voelt u aan dat hiermee het Evangelie in het geding is. Het Evangelie van alleen door genade, alleen door geloof, alleen door de Here Jezus Christus. En in dat kader, zegt Paulus dat alles wat deze Judaïsten zo belangrijk vinden wat hem betreft op de mestbult gegooid kan worden. De Joodse gebruiken zijn niet slecht, maar ze worden slecht zodra ze worden gezien als een toevoeging aan je redding. Dan is het offer van de Here Jezus niet meer voldoende. De Judaïsten zagen deze gebruiken als een soort plusje. Iets extra's waar ze trots op waren.

Als je dan toch graag zou willen opscheppen dan had Paulus meer dan wie dan ook om over op te scheppen. Allemaal dingen waarvan hij zelf ook eerst dacht dat ze hem winst zouden opleveren bij God. Paulus was een rasechte Hebreëer. Dat wil

zeggen dat zijn hele voorgeslacht zuiver Joods is. Hij is een Benjaminiet. De stam Benjamin is de enige stam die samen met de stam Juda trouw bleef aan het koningshuis van David. Israëls eerste koning Saul was een Benjaminiet. En Saulus is vast en zeker naar hem genoemd. Hij is besneden op de achtste dag volgens de voorschriften van de Joodse wet. Paulus was een Farizeeër. De partij die het meest strikt volgens de wetten van de Thora leefden. Naast de bijbel kenden de Farizeeën de zogenaamde overleveringen van de ouden, waarin heel precies is vastgelegd wat wel en niet mocht. In die overleveringen is vastgelegd wat wel en niet mocht op sabbat. Hoeveel meter je precies mocht lopen bijvoorbeeld. Ook was vastgelegd dat de tienden die je weggaf niet alleen voor je geld en voor de opbrengst van het land gelden, maar ook voor de dille en komijn, zeg maar de soepgroenten die in je moestuintje staan. Met al hun pietluttigheid meenden de Farizeeërs het heel serieus en ze dachten dat God daar wel heel blij mee zou zijn.

En hoewel Paulus uit Tarsus in Klein-Azië kwam had hij gestudeerd in Jeruzalem, bij Gamaliël nog wel, één van de grootste geleerden uit die tijd. Paulus zegt tegen die Judaïsten, dat hij een heleboel op zijn CV heeft staan dat hem plusjes zou opleveren. Als je dan toch vindt dat geloof in Christus niet voldoende is, dan heb ik heel wat plusjes in te brengen. Maar, zo zegt Paulus dan, al die dingen die jullie zo belangrijk vinden beschouw ik als drek, als mest.....want het kennen van de Here Jezus gaat dit alles te boven! Al die vrome gebruiken brengen je geen streep dichterbij de Here Jezus. Het gaat om Hem, om Hem alleen!

Dat is, broeders, zusters, wel goed om ook voor onszelf te realiseren. Er bestaat niet zoiets als een plus-geloof. Er zijn ook vandaag wel christenen die dat denken. Christenen die geloven dat zij het goed hebben begrepen wat de doop betreft bijvoorbeeld en vinden dat al die anderen het fout zien en in het ergste geval niet eens behouden of wedergeboren kunnen zijn. En het grappige is, of misschien wel het trieste, dan zowel in het kamp van volwassendopers als in het kamp van kinderdopers gelovigen zijn die vinden dat de andere partij het helemaal verkeerd doet. Begrijp me goed, ik kan prima leven met verschillende inzichten als het over de doop gaat, maar denk alsjeblieft niet dat jouw visie je een plusje oplevert. Op een zelfde manier zijn er gelovigen die menen dat een bepaalde geestesgave je een plusje oplevert, bijvoorbeeld als je in tongen spreekt, of, zoals in een andere hoek van de kerkelijke kaart wordt beweerd, een sterke mate van zondebesef, of een

dramatisch bekeringsverhaal. En eigenlijk geldt dat ook voor je visie op de eindtijd waar we het volgende week tijdens de conferentie weer over gaan hebben. Het is heel goed om daar samen over na te denken en ook om de verwachting van de wederkomst levend te houden. Ik wil u ook van harte oproepen om te komen naar één of meerdere van de diensten. Het wordt vast weer mooi.... maar ook voor eindtijdivisies geldt dat ze je geen plusje opleveren. Het is goed om ook bescheiden te zijn in de uitleg van de bijbel als het over de eindtijd gaat. Het is belangrijker dat we de Here Jezus van harte terugverwachten dan dat we helder hebben hoe het zal gaan. Het kan zelfs zo zijn dat je de 'juiste theologie' aanhangt, zonder dat je echt verlangt naar Jezus' terugkeer. En het juiste verlangen is belangrijker dan de juiste theologie!

Ik hoop dat het duidelijk is wat ik wil zeggen. Er bestaan geen plusjes. Wie een van deze zaken als plusjes gaat zien heeft het niet begrepen. Zo maak je van dingen, die op zich goed kunnen zijn, tot zaken die onmisbaar moeten bijdragen aan je redding. En zo maken we dat de op zich goede dingen tot mest, tot vuilnis worden, zegt Paulus.

Het gaat maar om ding, het kennen van de Here Jezus Christus. En dat kennen van Christus gaat veel verder dan kennis hebben over Christus. Natuurlijk, het is goed dat je de verhalen van Jezus kent. Dat je de Evangelieën leest en kennis opdoet over Jezus' doen en laten. Dat je leest over Zijn wonderen, Zijn gelijkenissen, Zijn onderwijs. Het gaat er niet om dat je weet dat Jezus is gekomen om het verlorene te redden en dat Hij straks alles nieuw zal maken. Het gaat erom dat je zelf gered wordt! En natuurlijk begint dat met kennis over Jezus. Geloof begint met het besef dat God zelf is afgedaald naar Zijn schepping om orde op zaken te stellen. De weg van vernedering die Jezus ging, het opgeven van Zijn koninklijke waardigheid in de hemel om een slaaf te worden en vervolgens met een kapot gezeselde rug, als een misdadiger aan het kruis te worden gespijkerd was nodig om jou en mij te redden. Ons zondige ik en ons zondige gedrag maken dat offer nodig. Alleen zo kunnen wij van ons strafblad afkomen. En alleen door Jezus' opstanding uit de dood kunnen wij deel krijgen aan een eeuwige toekomst. Zonder die opstanding van Jezus zijn wij hopeloos verloren. Alleen als wij ons vertrouwen stellen op Jezus' kruisdood en opstanding is onze toekomst veilig gesteld. Dat alleen is onze redding. Daar mag je zeker van zijn.

Wie gelooft in de Here Jezus heeft eeuwig leven! Nu al. Zo spreekt de bijbel daar heel duidelijk over. God wil niet dat we twijfelen aan ons behoud. Je mag rusten in de zekerheid dat het goed zit tussen God en jou.

Maar toch wil ik hier ook een kanttekening maken. Het is niet zo dat je, nu je de Here Jezus hebt leren kennen, op je lauweren kunt rusten. Dat zou hetzelfde zijn als iemand die vanaf z'n trouwdag niet meer investeert in de relatie met z'n partner. Vanaf je trouwdag mag je zeggen dat je getrouwd bent, maar dan stopt het niet. Zoiets van, mooi de buit is binnen, vanaf nu gooi ik er met de pet naar. Het is toch de bedoeling dat je gaat ontdekken dat er groei komt in je relatie. Als het goed is leer je je partner meer en meer kennen. En als het gaat zoals God het bedoeld heeft, is dat een feest. Als man en vrouw wordt je meer en meer een soort niet te scheiden tweeenheid.

En dat is bij de Here God niet anders. Paulus zegt dat hij door Christus Jezus is gegrepen en daarom jaagt hij ernaar, hij strekt zich uit naar de prijs die voor hem ligt.

Hij is al gegrepen door Christus Jezus. Dat is gebeurd toen Paulus tot geloof kwam. Hij was onderweg naar Damascus om de gemeente te vervolgen, maar de Here Jezus greep hem in z'n nekvel. Dat was het begin van z'n christelijke leven. Vanaf dat moment mocht hij zeker zijn van z'n redding. Maar het is ook het startpunt van z'n geloofsgroei. Het jagen en uitstrekken naar meer... Het diepe verlangen dat Jezus meer en meer zichtbaar wordt in zijn leven.

Kent u daar iets van? Niet alleen maar de vraag of je Jezus hebt toegelaten in je leven. Natuurlijk, dat is het begin. Maar dan ga je er niet met de pet naar gooien. Dan begint dat jagen, dat uitstrekken, dat diepe verlangen naar meer van Gods Geest in je leven. Dat is wat je dan wil. De Here Jezus meer en meer leren kennen. Dat staat boven alles. En natuurlijk mag je dan als gelovige je eigen gebruiken hebben. Dat hadden die Joden en niet-Joden aan het begin van de kerkgeschiedenis ook. En wij merken hetzelfde in gesprekken met christenen uit andere kerken, maar soms ook onder elkaar binnen de gemeente.

Is dat erg? Nee....als we geestelijk volwassen zijn niet. Dat zegt Paulus in vs. 15. Het is geestelijk onvolwassen als we blijven hameren op de bijzaken. Dat deden die Jудаïsten, die de sabbat, de besnijdenis en de voedselwetten zo belangrijk vonden.

Naar vandaag toe vertaald zou dat kunnen gelden voor verschillende gedachten over onze onderlinge bijzaken. Die zaken kunnen volgens Paulus maar zo rijp voor de mestbult worden. Wie daar op hamert alsof dat het belangrijkste is, is volgens Paulus niet geestelijk volwassen. Het gaat om Christus. Het gaat om Hem alleen.

Broeders, zusters jong en oud.....zullen we ons daar met elkaar naar uitstrekken, ernaar jagen dat het bij al ons doen en laten om de Here Jezus gaat. Dat onze activiteiten in de gemeente niet rijp zullen zijn voor de mestbult, maar dat het middelen mogen zijn waardoor we de Here Jezus steeds beter mogen leren kennen.

AMEN